

Pædofili – behandling eller straf

Seksuelle overgreb rettet mod børn har alvorlige og vidtrækkende negative konsekvenser. Efter internetets fremkomst er der registreret en stigning i omfanget af overgreb. Omtalen af denne form for kriminalitet fylder meget i medierne, og fremstillingen er ofte dramatisk og sensationspræget med den konsekvens, at befolkningens opfattelse af gerningsmanden bliver unuanceret og dæmoniseret. *Bengtson et al* præsenterer evidensbaseret viden om diagnosticering, prognose og behandling af pædofili og af personer dømt for seksualkriminalitet rettet mod børn [1]. En sådan viden er naturligvis en forudsætning for rationel planlægning af indsatsen rettet mod denne form for kriminalitet. F.eks. overses det faktum ofte, at mere end halvdelen af alle seksuelle overgreb på børn foretages af personer, der ikke opfylder de diagnostiske kriterier for pædofili.

Inden for de seneste 30 år er mængden af evidensbaseret viden om pædofili og overgreb mod børn vokset betragteligt. Et vigtigt område er muligheden for kvalificeret vurdering af risikoen for recidiv. Tidligere blev denne vurdering af »farlighed« udelukkende baseret på undersøgerens »kliniske erfaring«, men kvaliteten ved bestemmelse af risikoen for recidiv er afgørende øget efter introduktion af skalaer, hvor man benytter validerede aktuariske og kliniske informationer [2]. Hvis det vurderes, at der er en væsentlig risiko for gentagelse af overgreb mod børn, kan der efter straffelovens § 70, stk. 2 anvendes dom til forvaring. Forvaring er en tidsubestemt frihedsstraf, som sædvanligvis afsendes under indsættelse i Herstedvester Fængsel. Under afsoning i dette fængsel er der mulighed for behandling ved psykologer og speciallæger i psykiatri. Kønssdriftæmpende behandling med medicin anvendes kun i få tilfælde og altid ved udtalt risiko for recidiv.

I Danmark blev der i 1997 etableret en særlig behandlingsordning for seksualkriminelle [3]. Effekten af behandlingen er løbende søgt evalueret, men resultaterne har ikke været entydige. Undersøgelser af behandlingseffekt ved denne type behandling foretages som oftest ved vurdering af reduktionen af recidivhyppighed. En række forhold vanskeliggør imidlertid vurderingen af behandlingseffekten. Pga. etiske hensyn er det ikke muligt at tilrettelægge undersøgelsen med et sædvanligt randomiseret lægevidenskabeligt design. Der vil være en tilbøjelighed til at motivere særligt recidivtruede kriminelle til at modtage behandling, og

dette nødvendiggør en særlig statistisk teknik ved tolkning af resultaterne. Et forskningsprojekt med henblik på en samlet beskrivelse af indhold og effekt af den danske behandlingsordning for seksualkriminelle er iværksat.

Forebyggelse af seksualkriminalitet hos personer med seksuelle tanker om børn foregår i et vist omfang i Danmark, men erfaringer fra Tyskland [4] tyder på, at indsatsen bør intensiveres betydeligt. Der kan med fordel oprettes tilbud om behandling og støtte til personer, der føler sig seksuelt tiltrukket af børn og ønsker hjælp til at kontrollere deres drifter. I den terapeutiske indsats skal der arbejdes henimod, at personen erkender og accepterer at have disse tilbøjeligheder, og at de bliver integreret i selvopfattelsen, samt at pårørende og en eventuel partner inddrages i processen. Kognitiv adfærdsterapi anvendes til at bedre evnen til at håndtere stress og seksuel adfærd. Medicin, der dæmper seksualdriften, kan i visse tilfælde anvendes som supplement.

LEDER

Jens Lund

Ugeskr Læger
2020;182:V70698

LITTERATUR

1. Bengtson S, Sørensen T, Kristensen E. Diagnostik og behandling af pædofili. *Ugeskr Læger* 2019;181:V02190123.
2. Bengtson S, Långström N. Unguided clinical and actuarial assessment of re-offending risk: a direct comparison with sex offenders in Denmark. *Sex Abuse* 2007;19:135-53.
3. Kristensen E, Fristed P, Fuglestad M et al. The Danish sexual offender treatment and research program (DASOP). I: Boer DP, Eher R, Craig LA et al, red. *International perspectives on the assessment and treatment of sexual offenders: theory, practice, and research*. John Wiley & Sons, 2011:251-62.
4. Beier KM, Ahlers CJ, Goecker D et al. Can pedophiles be reached for primary prevention of child sexual abuse? *J Forensic Psychiatry Psychol* 2009;20:851-67.

KORRESPONDANCE:

Jens Lund, Civilstyrelsen.
E-mail: jenslund@dadlnet.dk

INTERESSEKONFLIKTER:
ingen. Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på Ugeskriftet.dk